2015-32-0151-00034
Skrivelse af 11. november 2015 fra Midt- og Vestjyllands Politi
En ko der er sendt levende til slagtning viser sig at være drægtig med et foster, der har været dødt i flere dage. Placenta har løsnet sig og kalven er begyndt at lugte. En manglende slimprop i cervical-kanalen fortæller at fødslen har været i gang et stykke tid. Koen har desuden udviklet akut bughin-debetændelse og børen er misfarvet. Størrelsen af kalven og tilstedeværelsen af frembrudte tænder indikerer en transport til slagteriet indenfor sidste tiendedel af drægtigheden.
Svaret fra Sektion For Veterinær Reproduktion og Obstetrik bekræfter at koen har været transporteret til slagtning indenfor sidste tiendedel af drægtigheden, der i øvrigt vurderes til at have været patologisk forlænget. Tilstedeværelsen af ødemer i hovedet på kalvefostret sammenholdt med den løsnede efterbyrd vurderes til at være indikatorer på, at koen har været i et uforløst kælvnings-forløb inden transporten til slagteriet.

Rådet udtalte:

Af politiets fremsendelsesbrev fremgår:
"Den 5. juni 2014 konstaterer embedsdyrlæge E1 på slagtegangen på et slagteri en ko, med et fuldbårent foster i livmoderen. Fosteret vejede 54 kg og var 107 cm lang. Ved nærmere undersøgelse af fosteret konstaterede dyrlægen, at fosteret havde frembrud af fortænderne i undermunden, og at pelsen var veludviklet, løstsiddende og lang som hos et foster tæt på fødsel, jf. foto nr. 1-6. To tredjedele af børen var mørkerød misfarvet på overfladen samt indeholdt store blodkoagler. Desuden var der i bughulen begyndende fibrinudsvidning som tegn på, at der var en begyndende infektion. Livmoderhalsen indeholdt ikke længere en slimprop og kalven havde haft afgang af afføring (mekonium), hvilket er tegn på, at koen har været tæt på fødslen eller i gang med fødslen. Mekonium er den første afføring, et nyfødt individ har efter fødslen, og er kendetegnet ved en slimet og grønlig konsistens. Der var begyndende forrådnelse (lugt) af efterbyrd og børindhold. Slagtekroppen blev kasseret på grund af akut bughindebetændelse og akut børbetændelse.

Embedsdyrlægen har vurderet, at koen var højdrægtig i sidste tiendedel af drægtighedsperioden, og at tidspunktet for forventet kælvning var overskredet.

Hun har vurderet, at koen har været syg på grund af uforløst kælvning og deraf følgende udbredt børbetændelse og bughindebetændelse. Tilstanden må betragtes som værende yderst smertevoldende for koen. Hun har vurderet, at koen er blevet transporteret og slagtet efter uforløst fødsel, samt at koen har været syg ved afsendelse til slagtning, og at den ikke har været behandlet.

Kalven er nu blevet obduceret, og det fremgår af konklusionen i obduktionserklæringen af 29. oktober 2015, at drægtigheden vurderes at have været patologisk forlænget, hvilket er foreneligt med kalvens store vægt og længde. Væskeophobningen i kalven indikerer sammenholdt med fundene gjort af Fødevarestyrelsen, at koen har været i fødsel, men at kalven døde uforløst og efterfølgende undergået forrådnelse."

Spørgsmål 1:
Såfremt ovennævnte lægges til grund, har koen under dens ophold i besætningen derved været udsat for uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling, eller grovere uforsvarlig behandling med karakter af mishandling?

Svar ad 1:
Af sagsakterne (*Hændelsesoversigt* fra Dyreregistrering) fremgår, at koen har været insemineret den 19. juli 2013 og erklæret drægtig den 28. august 2013. Den forventede kælvning ville herefter skulle finde sted 279 dage +/- 4,7 dage senere, eller mere præcist indenfor tidsintervallet 20. til 29. april 2014.

Der foreligger ikke i sagsakterne nogen dokumentation for, at der i dette tidsrum eller i den efterfølgende periode på ca. 4 uger har været foretaget en gynækologisk eller en generel undersøgelse af koen udført af en dyrlæge. Derimod er der registreret ejer-behandlinger af diagnosen *Klovbrandbyld* i perioden 24. – 26. april (3 dage) og igen i perioden 30. april til 5. maj (6 dage). Disse behandlinger sker i forlængelse af, at samme ko i perioden 8. – 10. april også har været behandlet for diagnosen *Klovbrandbyld*. Denne diagnose hos kreaturer vil i sin ukomplicerede form respondere godt på behandling med antibiotika allerede efter få dage (typisk 1-3 dage). Sker dette ikke, bør man konsultere besætningsdyrlægen jf. bekendtgørelse om Sundhedsrådgivningsaftaler hos kvæg (bekendtgørelse 34 af 11.01.2016; § 62, stk. 1-3 og bilag 6 stk. 2) og bekendtgørelse om Dyrlægers anvendelse, udlevering og ordination af lægemidler (bekendtgørelse 1362 af 30.11.2015; § 25 stk. 4).

Kravet om konsultation af besætningsdyrlægen ved uventede behandlingsforløb, og diskussionen af gennemførte ejer-behandlinger siden seneste rådgivningsbesøg har netop til hensigt at sikre besætningens egen-diagnostik i forhold til de etablerede besætningsdiagnoser.

Der foreligger ikke i sagsakterne nogen dokumentation for, at det usædvanlige forløb omkring diagnosen klovbrandbyld hos ko nr. K1 har været diskuteret med besætningsdyrlægen. Set i lyset af at sygdomssymptomerne indtraf præcis på det tidspunkt, hvor koen skulle have kælvet, og at det iflg. registreringerne kort tid efter var nødvendigt at udstrække behandlingen i yderligere 6 dage, burde forløbet have ført til overvejelser om, hvorvidt besætningens egen-diagnostik havde været tilstrækkeligt præcis. En veterinærfaglig korrekt behandling af en sådan situation ville bl.a. indebære en omgående gynækologisk undersøgelse. Forundersøgelsen registreret den 28. maj ændrer ikke på dette forhold.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Alle dyr, der synes at være syge eller tilskadekomne, skal omgående have en passende behandling. Hvis et dyr ikke kommer sig hurtigt af denne behandling, skal dyret enten aflives straks, eller også skal en dyrlæge konsulteres hurtigst muligt. Om fornødent skal syge eller tilskadekomne dyr isoleres i et passende rum med tør og bekvem strøelse, når dette er hensigtsmæssigt.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at ko nr. K1 ved ikke, straks efter at der på tidspunktet for dens forventede kælvning, var konstateret en unormalt forløbende infektionstilstand i dens klov, at være blevet undersøgt af en dyrlæge med henblik på en bekræftelse af sygdomsdiagnosen og en afklaring samt en afhjælpning af komplikationerne, har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:
Såfremt ovennævnte lægges til grund, har koen under transporten til slagteriet derved været udsat for uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling, eller grovere uforsvarlig behandling med karakter af mishandling?

Svar ad 2:
Beskrivelserne af fundet på slagteriet bekræftes af de senere undersøgelser gennemført af Sektion For Veterinær Reproduktion Og Obstetrik. Der hersker således ikke tvivl om, at koen under transporten til slagteriet har været højdrægtig indenfor sidste 10 % af drægtigheden. Denne vurderes desuden til at have været sygeligt (patologisk) forlænget, og koen var teknisk set i fødsel med et uforløst foster i livmoderen. Konstateringen af en misfarvning af børen (livmoderen), abnorm lugt, børbetændelse, bughindebetændelse og væskeophobning i kalven viser, at fødslen har været i gang i flere dage inden transporten.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Ved at være transporteret i sidste tiendedel af drægtigheden under omstændigheder, hvor der samtidigt var en, i forbindelse med den daglige omgang med dyret, erkendelig betændelsestilstand i foster, fosterhinder og livmoder (abnorm lugt), har koen været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Det Veterinære Sundhedsråd vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 3:
Såfremt ovennævnte lægges til grund, har koens sygdomstilstand da været erkendelig for chaufføren i forbindelse med læsning af koen forud for transporten?

Svar ad 3:
Der foreligger ikke i sagsakterne oplysninger om mistanke om drægtighed ved det levende syn efter ankomsten til slagteriet. Der foreligger heller ikke oplysninger om de nærmere omstændigheder omkring pålæsning mv. herunder chaufførens specifikke rolle heri. Der foreligger derimod oplysninger om, at en inseminør 8 dage forud for transporten har forundersøgt koen og konstateret den ikke-drægtig.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet ikke grundlag for at hævde, at drægtigheden har været erkendelig for chaufføren forud for transporten.

Spørgsmål 4:

Såfremt sagen i øvrigt giver Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger, bedes disse ligeledes anført i Rådets svar.

Svar ad 4:
Ingen bemærkninger.

Afgørelse:
Tiltalte blev idømt en bøde på 25.000 kr.
Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.